

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola s rozšířeným vyučováním cizích jazyků, Teplice,
Metelkovo náměstí 968**

Metelko náměstí 968, 415 01 Teplice

Identifikátor školy: 600 084 639

Termín konání inspekce: 16. – 20. února 2004

Čj.:	f5-1066/04-2550
Signatura:	Of5cx118

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Zjištění a zhodnocení personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Zjištění a zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech 1. stupně ZŠ, ve vybraných přírodovědných předmětech 2. stupně ZŠ, v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni ZŠ a v anglickém jazyku a německém jazyku v celé ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Realizace výchovně vzdělávací činnosti v součásti školy - školní družině
- ❖ Tematická inspekce – Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání
- ❖ Tematická inspekce – Výuka německého jazyka v základních a středních školách

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola vznikla ve dvacátých letech minulého století jako původní Česká škola. S výukou cizích jazyků má mnoholetou tradici. Oficiálně existuje rozšířené vyučování cizích jazyků až od 3. ročníků. V 1. a 2. ročníku jsou zařazeny cizí jazyky jako nepovinné předměty. Město Teplice, které má na rozšířeném vyučování cizích jazyků zájem, nepřidělilo škole spádový obvod. K zápisu do 1. ročníků se tak hlásí děti, které mají zájem (nebo jejich rodiče) o budoucí výuku cizích jazyků od 3. ročníků, prakticky z celého Teplicka. Žáci, kteří neuspějí při výběru do 3. tříd, odchází do základních škol, kam by spádově patřili. Na tuto eventualitu jsou rodiče připraveni už při zápisu. Uvedený způsob výuky existoval nejdříve jako experiment povolený MŠMT, později jako systém využívající možností současných předpisů. Další paralelní třídy od třetích ročníků nahoru, ve kterých by neprobíhalo rozšířené vyučování cizích jazyků, ve škole nejsou. Ostatně prostorové podmínky to ani neumožňují.

Základní škola sdružuje základní školu, ve které se při kapacitě 780 žáků vzdělává ve 26 třídách celkem 641 žáků. Z tohoto počtu je 13 žáků šetřených pedagogicko psychologickou poradnou a u sedmi žáků je doporučena integrace v ZŠ nebo zařazení do speciální třídy, podle vývojové poruchy učení. Z různých důvodů, z nichž jeden je i nevyžádání integrace rodiči, však tito žáci integrování nejsou.

Další součástí základní školy je školní družina, ve které je při kapacitě 125 žáků 117 zařazených žáků.

Škola je v postavení právního subjektu a je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Město Teplice, sídlící na adrese náměstí Svobody 1, 415 95 Teplice.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací práci ve škole a školní družině zajišťuje 39 pedagogů, z nichž 4 nemají předepsanou kvalifikaci pro základní školu a jedna pro školní družinu. Stav nekvalifikovanosti je tedy třináct procent. Tato skutečnost se týká části vyučovacích hodin na 1. stupni, kde se jedná o 22 hodin německého jazyka a na 2. stupni, kde jde 11 hodin hudební výchovy, 39 hodin anglického jazyka, 4 hodiny tělesné výchovy a 3 hodiny dějepisu. V jednom případě (anglický jazyk a dějepis) pedagožka dokončuje studium na pedagogické fakultě a ve druhém případě (anglický jazyk a tělesná výchova) jde o zástup učitelky na mateřské dovolené.

Výchovná poradkyně má předepsané kvalifikační studium a v problematice výchovného poradenství se velmi dobře a se zájmem orientuje. *Personální zajištění výuky sledovaných předmětů je na velmi dobré úrovni.*

Život školy se řídí jasným organizačním řádem a zažitými zvyklostmi. Kompetence vedení školy jsou známy a respektovány. Rozdělení kompetencí je funkční a v případě potřeby umožňuje i zastupitelnost vedoucích pracovníků. Přispívá k bezproblémovému chodu školy. Přenos informací je pružný a reaguje na potřeby školy. Pro 1. i 2. stupeň jsou ve škole ustanovena metodická sdružení a předmětové komise. Zabývají se plánováním učiva, účastí na dalším vzdělávání, plánováním a organizováním exkurzí i kulturních akcí, projednávají plnění osnov. Přípravují a vyhodnocují srovnávací kontrolní práce ze všech naukových předmětů.

Dle zápisů se sdružení i komise pravidelně setkávají, těžiště jejich činnosti je v koordinaci výuky v paralelních třídách a zejména v organizaci a přípravě otázek pro školní kola olympiád z příslušného předmětu a v dodržování osnov. *Organizace činnosti a provoz školy je na velmi dobré úrovni.*

Učitelky bez potřebné kvalifikace a začínající mají uvádějící učitele, u kterých mohou čerpat rady. Hospitační činnost je rozdělena mezi ředitelku a obě zástupkyně. Od poslední inspekce dokázala ředitelka zajistit odstranění nedostatků dříve zjištěných v práci s osnovami na 1. stupni ZŠ. Z tohoto pohledu je kontrolní činnost funkční a přispívá ke zkvalitnění výchovně – vzdělávacího procesu.

Ředitelka školy má jasno v plánování lidských zdrojů, a to zejména v potřebě učitelů cizích jazyků. Realita je však podle vedení školy taková, že právě učitelé jazyků se shání velmi těžko, i přesto, že se jedná o základní školu s rozšířeným vyučováním jazyků. Také nabídky studia pro rozšíření aprobací nejsou časté.

Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je zpracován plán, který reaguje i na možné a v praxi také časté výpadky plánovaných a objednaných akcí. Předložené záznamy o studiu pedagogů průkazně seznamují s realizovanými akcemi, účastí jednotlivců a tématy vzdělávání. *Systém vedení zaměstnanců je na velmi dobré úrovni.*

Hodnocení zaměstnanců probíhá podle známých kritérií, která jsou součástí organizačního řádu. Sebehodnocení pedagogů se zatím nevyužívá.

Celkově jsou personální podmínky hodnoceny Českou školní inspekcí personální podmínky jako velmi dobré.

HODNOCENÍ A VÝCHOVNÉ DOKUMENTŮM	MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH ČINNOSTI	VZHLEDEM KE	PODMÍNEK SCHVÁLENÝM	VZDĚLÁVACÍ UČEBNÍM
--	--	------------------------	--------------------------------	-------------------------------

Škola disponuje 26 kmenovými třídami, 4 učebnami anglického jazyka, 3 učebnami pro výuku německého jazyka, společnou učebnou pro francouzský jazyk a výpočetní techniku a další učebnou pro výpočetní techniku pořízenou zčásti v akci Indoš. K dispozici jsou také učebny pro fyziku a chemii. Vlastní tělocvična je malá a slouží převážně 1. stupni ZŠ. Pro 2. stupeň je v pronájmu tělocvična a sokolovna. Nová je školní družina, která po přestavbě starých prostor dřívějších dílen a po vybavení novým nábytkem skýtá velmi příjemné prostředí pro čas mimo vyučování.

Všechny učebny 1. stupně jsou zařízeny novým školním nábytkem, úložnými prostory a bezprašnými keramickými tabulemi, zatemněním. Hudební výchovu mohou učitelky vyučovat buď v kmenových učebnách, v odborné učebně hudební výchovy nebo v pracovně rodinné výchovy vybavené klavírem. Prostorů všech tříd je esteticky podnětné. Jejich vzhled dotvářejí výtvarné i písemné práce žáků, květinová výzdoba, aktuální dvoj i trojrozměrné pomůcky. Vybavení pomůckami je nadstandardní, v porovnání s poslední inspekcí se zlepšilo a umožňuje kvalitní plnění zvoleného vzdělávacího programu. Vyučující mají dostatek nových nástěnných přehledů i celých obrazových souborů učiva pro všechny předměty včetně hudební výchovy, různé populárně naučné publikace a další didaktické

pomůcky pro český jazyk, matematiku, prvouku, vlastivědu a přírodopis, průběžně se doplňuje audio i videotéka. Nadstandardní je i vybavení kvalitní didaktickou technikou (kopírka, zpětné projekory, megaprojektor, videa, televize, radiomagnetofony, CD přehrávače, diaprojektor apod.), častějšímu využívání učebny výpočetní techniky ve výuce zatím brání menší počet počítačů. Ve vybavení 1. stupně zatím chybí jazykové příručky a různé typy slovníků pro český jazyk. Hudební výchova je zásobena Orffovým instrumentářem, klávesami, klavírem, notovou tabulí, souborem poslechových skladeb, staršími zpěvníky.

Školní žákovská knihovna obsahuje 2 334 svazky především starších publikací, v současnosti jsou přírůstky méně časté a doplňuje se hlavně mimočítanková četba.

Postupně se obnovuje fond učebnic včetně pracovních sešitů, žáci si pořizují různé procvičovací materiály, další materiály učitelky kopírují.

Na 2. stupni je stav následující: Pro výuku českého jazyka a pro výuku dějepisu přibývají v poslední době modernější zvukové a obrazové materiály. Tabele pomůcky pro český jazyk jsou vesměs rozvěšeny ve třídách, ostatní pomůcky jsou buď ve sborovně (přehrávače, CD, MC a také videonahrávky), nebo v učebně hudební výchovy (starší nástěnné tabule s paradigmaty a přehledy, zastaralé informační zdroje). Ve škole chybějí v dostatečném počtu nová vydání Pravidel českého pravopisu (žáci si nosí vlastní), moderní Slovníky cizích slov, Stručné mluvnice české, Spisovné slovníky jazyka českého. Pro výuku cizích jazyků je k dispozici audiovizuální technika, dostatek slovníků, časopisů, tabelárních a prostorových pomůcek a dalších výukových materiálů.

Dějepisné pomůcky jsou uloženy v kabinetu a je jich dostatek. Žáci používají nové Atlasy dějin, učebnice pro výuku dějepisu jsou vybrány z ucelené vydavatelské řady. Všichni žáci mají také vhodné učebnice pro výuku chemie, matematiky, fyziky, přírodopisu a zeměpisu. Pokud jsou, pak s příslušnými pracovními sešity. Výuce chemie slouží ve škole odborná učebna, ve které je rozveden plyn k jednotlivým místům, a je zde větší počet umývacích míst. Učebna pro fyziku vyhovuje požadavkům zvoleného vzdělávacího programu. Výhodou jsou blízké kabinety s přehledně uloženými pomůckami. Vybavení učebními pomůckami pro chemii a fyziku (zejména pro laboratorní práce) je dostatečné a umožňuje provádět se žáky většinu doporučených témat. I v hodinách laboratorních prací z přírodopisu se dají se školními pomůckami, které škola má, základní témata realizovat. Sbírkové pomůcky doplňují nástěnné obrazy, mapy a videokazety s výukovými tématy z fyziky, přírodopisu i zeměpisu. Několik odborných knih a encyklopedií k těmto předmětům je i v žákovské knihovně.

Výuce výpočetní techniky slouží ve škole dvě učebny vybavené počítači. Jedna z nich se však v současné době používá pouze pro přístup žáků na Internet. V některých počítačích chybí totiž příslušné programové vybavení. Žáci ji mohou jednou týdně využívat i mimo školní vyučování. Ve druhé učebně je čtrnáct PC zapojených v síti a jedna tiskárna. Shodou okolností však řídicí počítač i tiskárna byla v době inspekce mimo provoz. Jiná periferní zařízení (skener, digitální foto) škola nemá. Programové vybavení v počítačích v učebně používané pro výuku je založeno na produktu MicrosoftOffice. Použití počítačů a programů pro výuku ostatních předmětů není zatím ve škole příliš rozšířené. Učitelům slouží jeden počítač ve sborovně. Škola má vlastní www - stránky.

Materiální podmínky pro výuku 1. stupně ZŠ, cizích jazyků, dějepisu, matematiky a fyziky jsou velmi dobré. Pro český jazyk, chemii, přírodopis a zeměpis jsou dobré, pro výpočetní techniku vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací dokument Základní škola. V prvních a druhých ročnících č. j. 16 847/96-2., ve třetích ročnících, pak vzdělávací učební plán schválený pod č. j. 16 333/96-22-21 pro třídy s rozšířeným vyučováním cizích jazyků. Od třetího ročníku se postupuje podle modelového učebního plánu základních škol rozšířeným vyučováním cizím jazykům.

Hodinové dotace jsou v souladu s učebními plány uvedeného programu. Učivo mají učitelé ve sledovaných předmětech rozplánované do časově tematických plánů, které vedení školy vyžaduje. Zpracované tematické plány dokládají návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Porovnáním zápisů v třídních knihách a tematických plánech nebyly zjištěny žádné časové ani obsahové nedostatky vůči osnovám. I v paralelních třídách, kde stejnému předmětu učí dva učitelé, jsou rozdíly minimální (1 až 2 hodiny). Případné i drobné skluzy ve výuce některého předmětu jsou rozebrány i v zápisech předmětových komisí. Osnovy jsou dodržovány. Hodiny českého jazyka vyváženě střídají hodiny slohu, mluvnice a literárního čtení. Zápisy v třídních knihách v hodinách literatury však nezaznamenávají vždy průkazně probírání osnov, protože většinou uvádějí jen autora a název díla, v 8. a 9. ročnících se podle zápisů v třídních knihách ve školním roce 2002/03 a 2003/04 prokazatelně upřednostňuje historiografie české a světové literatury.

Kontrolovaná povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) je vedena pečlivě a průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání. K ojedinělým nedostatkům patří bělení a přelepování ve výkazech a katalogových listech. Zjištěné drobné nedostatky administrativní povahy byly odstraněny v průběhu inspekce.

Samostatný předmět výpočetní technika (informatika) není ve škole vyučován, protože možnosti učebních plánů a disponibilních hodin jsou směřovány ve prospěch dotací cizích jazyků. Žáci jsou seznámeni s výpočetní technikou pouze v rámci předmětu pracovní činnosti, který mají po jedné hodině týdně od 6. až do 9. třídy. Jiné tematické celky pracovních činností nejsou v tomto předmětu vyučovány. Náplň učiva je tak zaměřena na základní kompetence v práci s počítačem: ovládání operačního systému, základní použití textového a tabulkového procesoru a orientace na Internetu. Bohužel technické vybavení přídatnými zařízeními - jediná tiskárna - neumožňuje navíc žákům využívat školní výpočetní techniku třeba pro tvorbu úloh do ostatních předmětů. Při volbě vlastní náplně hodin pracovních činností se prakticky vůbec nebere zřetel na ostatní předměty. Základní smysl použití výpočetní techniky jako podpůrného prostředku pro jinou činnost tak uniká. Faktem také je, že učitelé ostatních předmětů nevyužívají dostatečně možností, které jim výpočetní je schopna nabídnout.

Rozvrh hodin odpovídá požadavkům vyhlášky o základní škole.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni v předmětech český jazyk (Čj), matematika (M), prvouka (Prv), přírodověda(Pří), vlastivěda (Vl), hudební výchova (Hv)

V průběhu inspekční činnosti se uskutečnilo celkem 16 hospitací ve všech třídách a u všech třídních učitelů. Velmi dobré personální zajištění (všechny vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilé) se pozitivně projevilo především v plánování a organizování výuky a ve výběru pomůcek. Drobné věcné a metodické nedostatky se objevily v jedné z hodin hudební výchovy.

Při přípravě vycházely učitelky z kvalitně zpracovaných časově tematických plánů, při jejichž tvorbě se důsledně řídily osnovami. Součástí výuky jsou návštěvy kulturních institucí i poznávací exkurze. Bezprostřední příprava na sledované hodiny (její součástí byla příprava tabule a používaných pomůcek) byla promyšlená především co do činností prováděných učitelem, méně už s ohledem na schopnosti a zájmy žáků.

Prostorové a materiální prostředí umožňuje plnění cílů výuky. Ta probíhala v kmenových učebnách k tomuto účelu vhodně vybavených, jedna hodina Hv v odborné učebně. Provádění učebních činností mimo lavice je ve většině tříd limitováno vyššími počty žáků. Třídy jsou vybaveny aktuálními názornými pomůckami oficiální i vlastní výroby a v dostatečné míře i didaktickou technikou. Učitelky v hodinách materiální zázemí včetně učebnic, pracovních sešitů, kopírovaných materiálů a didaktické techniky funkčně využívaly. V mnoha třídách však chybí zásobníky individuálních pomůcek, které by umožnily efektivní individuální, párové a skupinové učení žáků. Nevyužity zůstaly knihovničky s pestrými škálami informačních zdrojů (někdy posloužily jen jako demonstrační ukázka), přestože se při probírání nového učiva v hodinách vlastivědy a přírodovědy jejich použití přímo nabízelo.

Struktura jednotlivých hodin byla přehledná, organizace výuky přispívala k hladkému průběhu výuky. Hodiny českého jazyka a matematiky byly většinou zaměřené na opakování a procvičování, v ostatních hodinách nové učivo navazovalo na již probranou látku. Při opakování a procvičování učiva se střídala frontální práce s činnostmi individuálními, občas se objevila i práce párová nebo skupinová. Žáci měli možnost srovnávat, třdit, doplňovat, přiřazovat (Prv, Př), provádět jednoduchý pokus (Př), pracovat s příruční mapou (Vl), byli vedeni k přemýšlení, k odůvodňování jevů i rozvíjení logického myšlení (Čj, M). Méně zdařilé byly části hodin určené předávání nových poznatků, kde se jen výjimečně uplatnilo činnostní pojetí výuky (první ročníky, jedna hodina českého jazyka) vedoucí žáky k samostatnému tvořivému učení. Nejčastější metodou zde byl řízený rozhovor, často přecházející v monolog učitelky, intelektuální potenciál žáků i jejich zájem o učení zůstávaly mnohdy nevyužity. Vyučující ve všech předmětech věnují pozornost opravám žákovských prací i jejich úpravě a v Čj i následné práci žáků s vlastní chybou. Málo času zbylo v hodinách na závěrečné shrnutí, zopakování a utřídění poznatků, dílčím nedostatkem bylo protahování hodin do přestávek a v Hv nedůslednost ve vedení žáků k dodržování hlasové hygieny. K relaxaci sloužilo zařazení soutěže, oddechové chvilky s procvičením, písnička, změna činnosti a vyučující většinou dbaly na dodržování psychohygieny psaní.

Učitelky motivovaly žáky k učení poskytováním zpětné vazby, povzbuzením, oceněním dosaženého výkonu. Motivačně působilo i zařazení zajímavého úkolu (matematika, český jazyk, přírodověda), uplatňování mezipředmětových vztahů a částečně akceptování osobních zkušeností žáků. Naopak chyběla informace o využití získaných poznatků v praktickém životě, v Hv práce s textem nové písně, objevilo se i vytýkáni chyby nebo nesprávné odpovědi. U většiny žáků se uplatnila vnitřní motivace, projevovali o výuku zájem, těšila je týmová práce, snažili se prosadit, což jim vzhledem k používaným metodám nebylo vždy umožněno.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla chování i vzájemné komunikace. Pokud dostali prostor, dokázali vyjádřit svůj názor, argumentovat, odůvodňovat, spolupracovat ve skupině. Vyučující rozvíjejí slovní zásobu žáků, vysvětlují jim neznámé pojmy, vedou je k přesnému a věcnému vyjadřování, k užívání spisovného jazyka. K rozvoji komunikativních dovedností žáků přispívá i tvorba referátů, možnost účastnit se literárních nebo recitačních soutěží.

Za své výkony byli žáci ve sledovaných hodinách hodnoceni slovně a zpravidla i pochvalou, byli vedeni k odpovědnosti za svou práci. Jen výjimečně se objevilo vzájemné hodnocení žáků, sebehodnocení se neuplatnilo vůbec. Málo adresné bylo zpravidla i stručné hodnocení v závěru jednotlivých hodin.

V žákovských knížkách a notýscích mají žáci dostatek známek z Čj, M a Vl, rozdílné je co do kvantity v jednotlivých třídách hodnocení z Př, Prv a Hv.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech 1. stupně ZŠ hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, fyzice, přírodopisu, chemii, zeměpisu, a pracovních činnostech, českém jazyce, dějepisu, anglickém a německém jazyce na 2. stupni základní školy

Matematika, fyzika, přírodopis, chemie, zeměpis

Kromě chemie probíhá výuka v kmenových třídách, do nichž si učitelé přinesou pomůcky např. nástěnné mapy pro zeměpis. Všechny hodiny byly učiteli pečlivě připraveny.

Členění hodin je účelné: od zopakování přes procvičení, případně přezkoušení k nové látce. Časté je střídání metod (společná a samostatná práce žáků), používání učebnice je charakteristické pro všechny hodiny. Při zkoušení učitelé vhodným způsobem zaměstnávají i ostatní žáky. Výklad je odborně správný, jeho tempo je přiměřené a přizpůsobeno třídě. Pozitivně lze hodnotit, že se v hodinách přírodopisu a chemie a fyziky nejedná většinou o monolog učitele, ale spíše o řízený dialog mezi

učitelem a žáky, při kterém se navazuje na jejich předchozí znalosti i praktické zkušenosti. V hodinách zeměpisu je častá práce s mapou, chybí však odkazy na vlastní zkušenosti žáků z cestování. V závěru hodin je výjimečně prováděno stručné shrnutí. Práce je doslova odříznuta zvoněním a úkol se často ukládá až v době přestávky.

Z motivačních prvků učitelé nejčastěji používají pochvalu, podstatně méně (zejména v hodinách zeměpisu a fyziky) však vnější motivaci pomocí příkladů praktického použití předkládaných poznatků.

Žáci vesměs akceptují stanovená pravidla vzájemné komunikace mezi nimi a učitelem. Ve sledovaných hodinách nebyly zaznamenány žádné projevy nekázně, poznámky se však v žákovských knížkách objevují. Týkají se zejména nevypracovaných domácích úkolů ale i chování ve vyučovacích hodinách. I když je žákům poskytován určitý prostor pro dotazy, málo se využívá vlastního projevu žáků, žáci nejsou dostatečně vedeni ke shrnutí a hodnocení hodiny, případně k sebehodnocení. Komunikace naráží na uzavřené otázky pokládané žákům, na které stačí jednoslovné odpovědi, se kterými se učitelé spokojí.

K hodnocení žáků se používá písemné nebo ústní zkoušení. Pozitivně lze hodnotit časté krátké kontrolní zkoušení více žáků najednou a skutečnost, že v žákovských knížkách se objevuje také hodnocení za provedené laboratorní práce. Žáci mají dostatek známek z těchto předmětů a tyto jsou pravidelně zapisovány do jejich žákovských knížek. Zkušební testy (desetiminutovky) jsou krátké a stručné, otázky v testech z přírodopisu jsou vhodně formulovány a vedou žáky k pochopení nejen základního učiva, ale i širších souvislostí. Po napsání testu jsou společně probrány správné odpovědi.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, fyzice, chemii a přírodopisu jsou velmi dobré, v zeměpisu dobré.

Pracovní činnosti

Hodiny výpočetní techniky v rámci pracovního vyučování jsou zpravidla zařazeny jako jedna dvouhodinová během dvou týdnů. Limitujícím faktorem je kromě technického vybavení skutečnost, že kromě deváté třídy nejsou ostatní ročníky pro výuku děleny a pracují tak vždy dva žáci ve dvojici u jednoho počítače. Kromě značně snížené efektivity výuky nepříznivě působí i stísněné prostorové podmínky v učebně, která se pro výuku používá. Díky účasti celé třídy v hodinách však se učitelé velmi obtížně vyrovnávají s rozdílnou vstupní úrovní počítačových dovedností jednotlivých žáků: od těch, kteří doma mají vlastní PC a umějí ho prakticky již docela dobře ovládat, až po ty, kteří se s počítačem setkávají ve škole vůbec poprvé a individuální péče právě o tyto žáky je značně snížena.

I přes tyto nepříznivé skutečnosti se učitelé snaží hodiny vést přiměřeně náročně. Hodiny jsou připravené a tématicky na sebe postupně navazují. Po vysvětlení úlohy pracují žáci již samostatně a učitelé je obcházejí, opravují a radí jim. Pokud v hodině již rovnou pracují na zadaných úlohách, tyto jim zpravidla učitelé dodají natištěné. Bohužel pro žáky, kteří mají PC doma a běžně s ním pracují, nemají tyto úlohy prakticky žádný přínos. V případech, kdy pracují dva žáci u jednoho počítače, je rovněž diskutabilní i hodnocení úloh, které slouží jako podklad pro klasifikaci.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výpočetní technice v rámci předmětu pracovní činnosti hodnotí ČŠI jako vyhovující.

Český jazyk a dějepis

V průběhu inspekční činnosti byly navštíveny 4 hodiny dějepisu u dvou vyučujících a 8 hodin českého jazyka u 5 učitelek. Jedna z vyučujících není dosud odborně ani pedagogicky způsobilá.

Výuka probíhá podle učebních osnov, které si učitelky zpracovaly do unifikovaných časových a tematických plánů. V hodinách českého jazyka probíhá pravidelně výuka všech jeho tří složek. Učivo navazovalo na předchozí témata a ve sledované hodině bylo vždy konkretizované. Příprava na samotný

vyučovací proces měla rozličnou úroveň, učitelky používaly vesměs písemných příprav. Absence potřebné kvalifikace u jedné pracovnice byla patrná především v oblasti odborné, méně již v používaných formách práce.

Vzhledem k tomu, že žádný ze sledovaných předmětů není vyučován v odborné ani polooborné pracovně a vyučující si nosí potřebné pomůcky s sebou, bylo používání názoru zřídka. Výuka se opírala o žákovské atlasy, namnožené texty, encyklopedie, v jednom případě o zvukovou nahrávku při literární výchově a jeden trojrozměrný předmět v hodině dějepisu, jinak vyučující pracovali především s učebnicí a průběžně s tabulí, která nebyla dopředu nijak připravovaná. Tabelárních pomůcek ani jiné didaktické techniky nevyužívali.

Hodiny měly svým členěním standardní průběh: po úvodním opakování buď následoval výklad nové látky, nebo hlubší procvičení dřívějšího výkladu, písemné procvičení, případně zápis nové látky do sešitu. Výklad nové látky probíhal ponejvíce dialogovou metodou, při které vyučující až na výjimky dbali na dodržování didaktických zásad přiměřenosti, soustavnosti a trvalosti. V nejkvalitnější odučených hodinách nechyběly hravé formy práce, dramatizace, prožitkové učení a úspěšné pokusy o párovou i skupinovou práci a vyučující dbali, aby se všichni členové skupiny do práce zapojili aktivně. V hodinách se jen zřídka objevovaly relaxační chvilky, zvláště v nižších ročnících 2. stupně se objevovala u žáků únava, která pramenila i z přílišného verbalismu a z využívání jen sluchového receptoru. Pozitivní je, že učitelky znají přednosti a nedostatky svých žáků a že se je podle toho snaží zaměstnat. Rozvíjely komunikativní dovednosti vysvětlováním pojmů, srozumitelně je používaly a dbaly, aby je používali i žáci. Učitelky bohužel kladou většinou uzavřené otázky, málo využívají možnosti souvislého vyjadřování žáků a již mizivě je nutí k vyjadřování vlastního názoru a k hodnocení jevů. Komunikativní zóna se zužovala na menší počet průbojnějších žáků, ostatní se ocitali na periférii zájmu vyučujících. Frontální výuka nepřinášela žádná překvapení a to se odráželo v řadě tříd v nespolupracujícím chování žáků. V ústních projevech dbali vyučující na zdůvodňování pravopisných jevů a vesměs na nich trvají i při opravách písemných prací. Záznamy z naukových částí (dějepis, mluvnice, literatura) kontrolovány obvykle nejsou. Odborné nepřesnosti nebyly zásadního rázu. Učující jsou vesměs zkušené učitelé s dlouholetou praxí, kteří sledují především efektivitu vyučovací hodiny. To se projevovalo mimo jiné i tím, že hodiny končily často po zvonění spěšným shrnutím látky a ukládáním domácích úkolů.

Některé potíže při výuce vznikaly i podceněním účinné motivace. Tam, kde ji učitelky věnovaly zvýšenou pozornost, byl patrný i růst motivace vnitřní. Dělo se tak vždy, když byly v hodině použity mezipředmětové vztahy, regionální problematika, aktualizace dějinných událostí na současné dějiny a mimoškolní zájmy žáků.

V hospitovaných hodinách žáci dodržovali dohodnutá pravidla interakce, výuka probíhala většinou v klidných podmínkách a obě strany, žáci i vyučující, akceptovaly stanovená pravidla vzájemné komunikace.

V průběhu hodin byli žáci klasifikováni známkou. Znamky, které hodnotily znalosti, dovednosti a kompetence žáků, však byly kladeny vedle tzv. „malých jedniček“, jedniček za aktivitu a bodů za spolupráci (což sice mělo zřetelný pobídkový charakter, ale nepřispívalo to k objektivnímu ocenění skutečného výkonu). Holistické pochvaly byly jinak v průběhu vyučování řídké a závěrečná hodnocení na konci hodin byla vzácná. Pozitivní je písemné slovní hodnocení v kontrolních pracích.

Česká školní inspekce hodnotí průběh výchovy a vzdělávání ve sledovaných hodinách českého jazyka a dějepisu vzhledem k vyváženosti pozitivních a negativních jevů jako dobré.

Anglický a německý jazyk

Učivo předepsané osnovami je rozvrženo do jednotlivých ročníků na základě řady navazujících učebnic. Z tohoto rozvržení vycházejí časově tematické plány, zpracované na dobu jednoho školního

roku. Hospitacemi v hodinách a kontrolou třídních knih nebyly zjištěny žádné výrazné odchylky. Samotná příprava na výuku byla ve všech případech pečlivá a svědomitá.

Personální zajištění výuky němčiny je vynikající, všichni učitelé jsou plně způsobilí. Výuka angličtiny je zajištěna dvěma nekvalifikovanými a čtyřmi kvalifikovanými učiteli. Nekvalifikovanost u sledovaného učitele neměla negativní vliv na výuku, která byla vždy odborně a věcně správná.

Vybavení a uspořádání odborných učeben bylo velmi dobré a umožňovalo komunikativní výuku, v kmenových učebnách museli učitelé vystačit s pomůckami, které byli schopni donést. Nejčastěji se pracovalo s tabulí, kopírovanými materiály a učebnicemi, ale v jedné hodině bylo vhodně využito i video a mapy.

V organizaci sledovaných hodin převládala frontální výuka s výrazně dominantním postavením učitele, od něhož vycházela veškerá činnost v hodině. V menší míře se objevila i párová a skupinová práce, která však byla opět prezentována frontálně. V jedné hodině zařadila vyučující velmi dobře uvedenou a připravenou projektovou skupinovou práci. Stavba hodiny byla klasická s opakováním na počátku, novou látkou a procvičením a zadáním domácího úkolu. Společným nedostatkem všech sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí a upevnění učiva. Z psychohygienického hlediska bylo nevhodné protahování hodin do přestávky, žákům rovněž chyběl prostor k relaxaci, zejména v nižších ročnících.

Vnitřní motivace žáků byla vysoká, jsou si vědomi faktu, že pro přijetí na střední školu musejí mít dobré výsledky, a to se projevovalo i zájmem o výuku. Učitelé si jsou vědomi silné motivace žáků a jejich podíl na motivaci je poměrně malý. Ve sledovaných hodinách mělo motivační charakter pouze počáteční sdělení výukového cíle a v průběhu hodiny pochvala. Zcela nepovšimnutou nechali vyučující možnost aplikovat učivo na každodenní zkušenosti žáků, i když probírané učivo tuto možnost nabízelo.

Všichni vyučující disponují vynikajícím jazykovým zázemím, takže většina hodin byla vedena v cizím jazyce s účelným přechodem do češtiny v případě, kdy hrozilo nedorozumění. I v komunikaci se projevila dominantní role učitele, od něj vycházely všechny podněty, a i když žáci byli aktivní, často se jim dostalo pouze možnosti odpovědět na otázku. Ve vyšších ročnících žáci dostávali málo prostoru k souvislejšímu kreativnímu vyjádření.

Ve většině sledovaných hodin žáci dodržovali daná pravidla komunikace a bylo zřejmé, že mají k učitelům důvěru.

V žákovských knížkách je dostatek známek. Ve sledovaných hodinách převažovalo hodnocení slovní, pokud byl žák klasifikován, tak po frontálním zkoušení a bez odůvodnění známky. V několika hodinách měli žáci možnost získávat pomocné body za aktivitu. Ve všech případech bylo hodnocení záležitostí učitele, nikoliv žáka.

Úroveň výuky anglického a německého jazyka je hodnocena Českou školní inspekcí jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Na 1. stupni se v paralelních třídách čtvrtletně zadávají srovnávací kontrolní práce ze všech naukových předmětů, učitelky je vyhodnocují, v případě většího výskytu chyb přijímají opatření k nápravě.

Žáci 4. a 5. ročníku každoročně účastní mezinárodní matematické soutěže „Matematický klokánek“

Na 2. stupni ZŠ je zaveden systém kontrolních slohových prací, diktátů a prověrek z mluvnice, kontrolní práce a nejrůznější opakovací písemné práce jsou zavedeny také v přírodovědných předmětech. V anglickém a německém jazyce jsou výsledky ověřovány formou klasického frontálního zkoušení a formou testů. Výsledky kontrolních prací jsou analyzovány a výsledky analýz slouží jako východisko pro další školní práci.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Školní družina

Školní družina sídlí v renovovaných prostorách nově zařízených a vybavených. Ve čtyřech odděleních je zapsáno aktuálně 117 žáků. Školní družina zajišťuje ranní činnost, dobu přes oběd a odpolední činnost. Počty žáků se během dne mění a od začátku školního roku se prakticky nestalo, aby skutečný počet přítomných žáků ve školní družině překročil povolených 25 žáků v jednom oddělení školní družiny. Přehledy výchovně vzdělávací práce a docházkový sešit průkazně zachycují pohyb žáků během dne a činnost školní družiny.

Práce školní družiny je hodnocena Českou školní inspekcí jako velmi dobrá.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.

Bylo zjištěno, že vedení školy před začátkem školního roku uložilo předmiotové komisi cizích jazyků, aby se touto problematikou zabývala. Dotace disponibilních hodin v 8. a 9. ročníku pak proběhla po konzultacích s pedagogy a podle zájmu žáků i jejich rodičů. Vedení školy rozhodlo, že v 8. a v 9. ročníku bude posílena dotací výuka druhého cizího jazyka, tedy předmětu, ve kterém jsou žáci méně pokročilí. Výuka je jen částečně zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými pracovníky. Materiální zajištění je škola schopna poskytnout, problémem jsou vyšší finanční náklady.

Hospitační činností bylo zjištěno, že výuka probíhá shodnými způsoby, jaké jsou používány v jiných hodinách. Přidané hodiny tak přinášejí zátěž z navyšování poznatkové části učení.

Zvýšení hodin v obou ročnících se dotklo všech žáků. V rozvrhu hodin nejsou navýšené hodiny identifikovatelné. O výuce jsou vedeny průkazné zápisy v třídních knihách.

Další tematickou inspekci, která proběhla v rámci inspekční činnosti ve škole, je tematická inspekce Výuka německého jazyka v základních a středních školách.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve Zřizovací listině základní školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 a Příloha k výkazu o základní škole o speciálních-specializovaných třídách Škol (MŠMT) V 3a-01 k 30. 9. 2003 ze dne 2.10. 2003
2. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – doklady o dosaženém vzdělání
3. Třídní knihy šk. r. 2002/2003 a šk. r. 2003/2004
4. Záznamy z pedagogických rad šk. r. 2002/2003
5. Protokoly z komisionálních zkoušek šk. r. 2002/2003
6. Evidence žáků školy

7. Školní řád
8. Rozvrh hodin
9. Třídní výkazy všech ročníků školy pro kontrolu statistických údajů
10. Třídní výkazy a katalogové listy tříd 2. A, C, 3. A, C, 4. C, 5. B, C
11. Kniha úrazů
12. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení č.j. 13/00 ze dne 29. 3. 2000, vydané Školským úřadem Teplice
13. Zřizovací listina základní školy vydaná statutárním městem Teplice ze dne 20. 12. 2002
14. Učební plány a osnovy vzdělávacího dokumentu Základní škola č. j. 16 847/96-2, 16 333/96-22-21 a modelový učební plán
15. Záznamy z jednání metodických orgánů
16. Inventurní seznam kabinetu 1. stupně a žákovské knihovny
17. Namátkově kontrolované sešity, žákovské knížky a notýsky hospitovaných tříd

ZÁVĚR

Personální podmínky dovolují plnit zvolený vzdělávací dokument. Organizační struktura zajišťuje funkční a velmi dobré řízení školy.

Materiálně - technické podmínky jsou velmi dobré. Výrazných změn ku prospěchu žáků doznala také nově vzniklá školní družina.

Učební plány a osnovy jsou dodržovány. Velmi dobrá je kvalita výuky na 1. stupni a v předmětech 2. stupně: matematika, fyzika, chemie, přírodopis, anglický jazyk a německý jazyk. Dobrá v předmětech: český jazyk, dějepis a zeměpis. V pracovních činnostech, ve kterých se realizuje výpočetní technika, je kvalita vzdělávání a výchovy vyhovující.

Přínosem je, že bylo zareagováno na inspekční zjištění z poslední inspekce. Oproti minulému stavu se výrazně zlepšilo vybavení 1. stupně a plánování na 1. stupni ZŠ.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Salač	Salač v.r.....
Členové týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Bečvář v.r.....
	Marta Dolinská	Dolinská v.r.
	Ing. Josef Chvosta	Chvosta v.r.
	Mgr. Věra Slezáková	Slezáková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Romana Adámková, Helena Knapíková

V Teplicích dne 27. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eva Láznická	Mgr. Láznická v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Petr Salač, Dlouhá 2940, 415 01 Teplice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2. 4. 04	f5-1089/04-2550
Zřizovatel	2. 4. 04	f5-1090/04-2550

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.